

WORKBOOK FOR

MUSIC THEORY کتاب

کار و تمرین تئوری موسیقی

سینا جعفری کیا

بتھوون

مرکز موسیقی بتھوون شیراز

سرشناسه	: جعفری کیا، سینا، ۱۳۶۹
عنوان پدید آورده	: کتاب کار و تمرین تئوری موسیقی / سینا جعفری کیا.
مشخصات نشر	: تهران: انتشارات بی تا، ۱۳۹۸
مشخصات ظاهری	: ۱۶۰ ص؛ ۲۹×۲۲ س.م.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۹۹۴۰۵-۴-۹
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: موسیقی -- آزمون‌ها و تمرین‌ها
موضوع	: Music -- Examinations, questions, etc.
موضوع	: موسیقی -- آموزش
موضوع	: Music -- Instruction and study.
رده بندی کنگره	: MT۹
رده بندی دیویی	: ۷۸۰/۷۶
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۷۶۵۰۸۱

کتاب کار و تمرین تئوری موسیقی

- ◆ ناشر: انتشارات بی تا
- ◆ نویسنده: سینا جعفری کیا
- ◆ طرح جلد: احمد آقا قلی زاده
- ◆ صفحه آرا: علیرضا دریغ
- ◆ مدیرتولید: سید شهاب الدین ملاسعیدی
- ◆ نوبت چاپ: اول
- ◆ سال چاپ: ۱۳۹۸
- ◆ قیمت: ۴۹۰۰۰ تومان
- ◆ شمارگان: ۱۰۰۰
- ◆ شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۹۴۰۵-۴-۹
- ◆ چاپ: ترانه
- ◆ لیتوگرافی: نقش سبز
- ◆ صحافی: تیرگان

دفتر مرکزی:

تهران، خیابان جمهوری،
خیابان دانشگاه، کوچه بهار،
پلاک ۳ واحد ۵

تلفن:

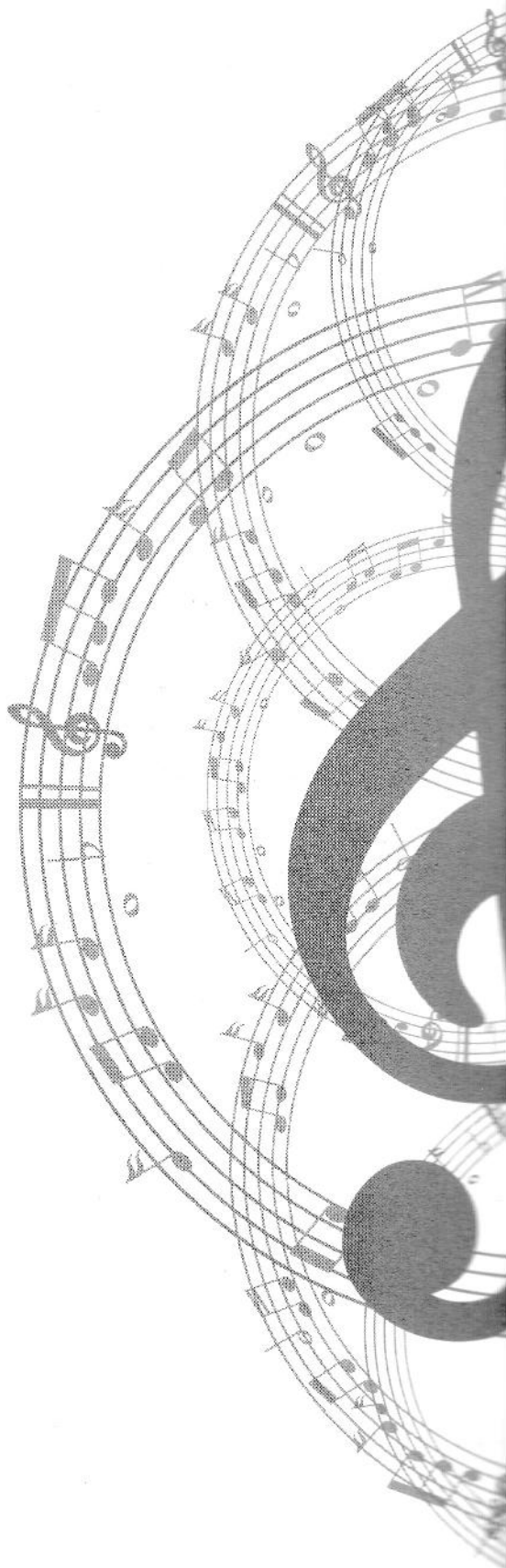
۶۶۹۶۲۸۰۲

پایگاه اینترنتی:

www.bitapub.ir

فهرست

۶.....	دیاچه
۷.....	فصل اول: نواک
۲۱.....	فصل دوم: مترهای ساده
۳۹.....	فصل سوم: تنالیت‌های مازور
۵۱.....	فصل چهارم: مترهای ترکیبی
۶۵.....	فصل پنجم: تنالیت‌های مینور
۸۱.....	فصل ششم: فواصل
۱۰۵.....	فصل هفتم: تریادها
۱۱۹.....	فصل هشتم: آکوردهای هفتم
۱۳۵.....	فصل نهم: تنالیت‌های همسایه، گام‌های کروماتیک، مدولاسیون و انتقال
۱۴۷.....	فصل دهم: مدها

دیباچه

«علم» و «مهارت» دو مقوله مجزا و در عین حال، به هم وابسته هستند. برای دستیابی به تخصص در یک حرفه، می‌باید دو شاخه اصلی آن حرفه یعنی «علم» و «مهارت» را توأمان بیاموزیم. علم و دانش را، که مجموعه‌ای از دانستنی‌هاست، می‌توانیم از طرق مختلف مانند خانواده، مدرسه، دانشگاه، تلویزیون و ... فرا بگیریم و با تمرین و ممارست در انجام یک حرفه هم می‌توانیم مهارت کسب کنیم. اما نه مهارت بدون علم و نه علم بدون مهارت، هیچکدام به تنهایی از ما یک متخصص نمی‌سازد.

برای مثال، شاید بتوان با خواندن یک یا چند کتاب در زمینه موسیقی، با علم موسیقی آشنا شد و یا در خوشبینانه‌ترین حالت آن را فرا گرفت. اما آیا می‌توانیم با این علم، ساز هم بنوازیم و یا قطعه موسیقی بسازیم؟ نقطه مقابل هم وجود دارد. در اطراف خود بسیاری از افراد را می‌بینیم که به صورت تجربی به نواختن یک ساز تسلط دارند اما از علم وابسته به آن ساز بی‌خبرند. البته این موضوع فقط شامل حرفه موسیقی نمی‌شود. این کاستی در بسیاری از حرفه‌ها به چشم می‌خورد و اگر بخواهیم برای آن‌ها مثالی بزنیم، نمونه‌های فراوانی سراغ داریم.

علم موسیقی همچون بسیاری از علوم دیگر فزّار است و برای کسب مهارت در حرفه موسیقی (چه تئوری و چه عملی)، باید از پل‌های تمرین و تکرار عبور کنیم. هدف از تألیف این کتاب نیز همین بوده است؛ یعنی تمرین و تمرین و تمرین در زمینه تئوری موسیقی. نبود چنین کتابی، از سالیان دور تا به امروز، دغدغه من بود و به پشتوانه سال‌ها تدریس در هنرستان موسیقی و دانشگاه و شناخت نقاط ضعف هنرجویان و دانشجویها به گردآوری آن همت گماردم. همچنین این کتاب می‌تواند مکمل خوبی باشد برای کتاب مرجع «سلفژ، تئوری موسیقی، تربیت شنوایی، ریتم و دیکته» نوشته پروفیسور مارتا آ. گتزو که با ترجمه اینجانب توسط همین انتشارات به چاپ رسیده است و به فراگیری شما در زمینه تمام مباحث تئوری موسیقی روز دنیا کمک شایانی می‌کند.

کتاب در ده فصل طبقه‌بندی شده و هر فصل دارای چهار قسمت است.

در قسمت اول، پرسش‌های تشریحی به هنرجو کمک می‌کند تا بر مباحث مربوط به فصل تسلط بیشتری پیدا کند. در قسمت بعدی، با طرح سؤال‌های جای خالی، هنرجو به چالش جدیدی دعوت می‌شود و این امکان برایش فراهم است که به نقاط ضعف خود پی ببرد و در صدد برطرف کردن آن‌ها برآید. در قسمت سوم انواع سؤال‌های چهارگزینه‌ای با هدف پوشش کامل نکات هر فصل ارائه شده است. و در انتها، با طرح چندین تمرین متنوع و کاربردی، سطح دانش و اطلاعات هنرجو به درجه قابل قبول خواهد رسید.

حل سؤال‌های تشریحی و جای خالی به هنرجو کمک می‌کند تا مطالب را بهتر حفظ کند و آن‌ها را به خاطر بسپارد و حل بخش‌های چهارگزینه‌ای و تمرین‌ها، به درک مفهومی دروس و تسط بر مطالب کمک می‌کند.

کتاب به دو دلیل فاقد پاسخنامه است. اول آن‌که هنرجو برای یافتن جواب، به کتاب آموزشی مراجعه کند و ناخودآگاه مطالب را مرور کند (که تمهیدی است بر اصل تکرار)؛ و دوم آن‌که هنرجو برای پاسخ دادن به سؤال‌ها با آمادگی بسیار و تفکری ژرف حاضر به پاسخگویی شود.

و یک خبر خوب برای هنرجویان. انتهای هر برگ از سؤال‌ها و تمرین‌ها آژدار شده (پرفراژ خورده) تا هنرجو به راحتی بتواند برگه تمرین مربوط به آن روز را از کتاب جدا کند و پس از حل کردن، آن را به استاد مربوطه تحویل دهد.

امید که این کتاب نیازهای هنرجویان و اساتید موسیقی را مرتفع سازد و مورد اقبال ایشان قرار بگیرد.

در پایان قدرشناس تمام عزیزانی هستیم که در تهیه این اثر به من یاری رساندند.

با امتنان

سینا جعفری کیا

مدرس هنرستان موسیقی پسران

تأسیسات ۱۳۹۸

© Sina_jafarikia

۱۷) با توجه به میزان نما برای هر یک از قطعات زیر خط میزان قرار دهید. ممکن است میزان آخر در بعضی از نمونه‌ها ناقص باشد.

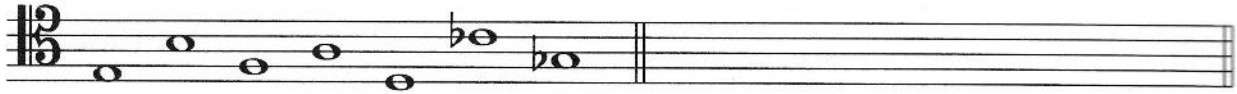
R.V. Williams: A London Symphony, I

L. Bernstein: Overture to "Candide"

I. Stravinsky: Symphony in C, II

P.I. Tchaikovsky: Andante Cantabile, Op. 11

Dorian

Lydian

Phrygian

۷ مد هر یک از قطعات زیر را شناسایی کنید.

CISTERCIAN MANUSCRIPT, LATE 12TH CENTURY

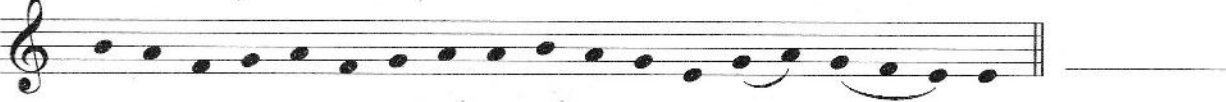
PASCHA NOSTRUM: ALLELUIA FOR EASTER (RESPONSORIAL)

HILDEGARD VON BINGEN, MATHIAS SANCTUS

RHEINAU, GERMANY, 1459

VIDERNUNT OMNES: GRADUAL FOR CHRISTMAS (RESPONSORIAL)

ANONYMIUS, KYRIE, 10TH CENTURY

WORKBOOK FOR MUSIC THEORY

Sina JafariKia

«علم» و «مهارت» دو مقوله مجزا و در عین حال، به هم وابسته هستند. برای دستیابی به تخصص در یک حرفه، می‌باید دو شاخه اصلی آن حرفه یعنی «علم» و «مهارت» را توأمان بیاموزیم. علم و دانش را - که مجموعه‌ای از دانستنی‌هاست - می‌توانیم از طرق مختلف مانند خانواده، مدرسه، دانشگاه، تلویزیون و ... فرا بگیریم و با تمرین و ممارست در انجام یک حرفه هم می‌توانیم مهارت کافی کسب کنیم. اما نه مهارت بدون علم و نه علم بدون مهارت، هیچکدام به تنهایی از ما یک متخصص نمی‌سازد.

... علم موسیقی نیز همچون بسیاری از علوم دیگر فزّار است و برای کسب مهارت در حرفه موسیقی (چه تئوری و چه عملی)، باید از پله‌های تمرین و تکرار عبور کنیم. هدف از تألیف این کتاب نیز همین بوده است؛ یعنی تمرین و تمرین در زمینه تئوری موسیقی. ... این کتاب می‌تواند مکمل خوبی باشد برای کتاب مرجع «سلفژ، تئوری موسیقی، تربیت شنوایی، ریتم و دیکته» نوشته پروفیسور مارتا آ. گتزو باشد.

- برگرفته از دیباچه کتاب -

ISBN 978-622-99405-4-9

9 786229 940549

WWW.BITAPUB.IR

مرکز موسیقی بتهوون شیراز